Peilbesluit Rotterdam Schiebroek & Berg en Broek

Toelichting - Ontwerp

Vastgesteld door: college van dijkgraaf en hoogheemraden

Status	Concept
Versie	1.0
Kenmerk	2025.10374

Rotterdam, 6 oktober 2026

Samenvatting

De polder Schiebroek en de polder Berg en Broek zijn twee polders in Rotterdam met hoofdzakelijk een woonfunctie. In het gebied liggen ook de Bergse Plassen.

Wat de waterstanden in de sloten, singels en plassen in dit gebied zijn, ligt vast in een peilbesluit. Op basis van een peilbesluit voert het hoogheemraadschap het waterbeheer uit.
In 2008 heeft het algemeen bestuur van het hoogheemraadschap het peilbesluit voor deze Rotterdamse polders vastgesteld, als onderdeel van het grotere peilbesluit 'Overschie en Schiebroek'. Een deel van dat peilbesluit (het besluit voor de polder Overschie) is in 2016 geactualiseerd.
Voor het oppervlaktewater in zowel Schiebroek als Berg en Broek (de historische poldernaam voor de Bergse Plassen en omgeving) geldt nog het peilbesluit uit 2008. In 2025 en 2026 is op basis van de actuele situatie en met meedenken van bewoners en organisaties uit het gebied beoordeeld wat voor de toekomst passende waterstanden zijn.

De voorgestelde waterstanden in het ontwerpbesluit zijn:

Peilgebiedscode	Naam peilgebied	Waterpeil volgens peilbesluit 2008 [m NAP]	Praktijk peil 2026	Voorgesteld Waterpeil (2026) [m NAP]
GPG-1487	Bergse Plassen	-2,85	-2,85	-2,85
GPG-1477	Snoeken-paaiplaats	-2,85 (nog niet aanwezig)	-3,30 tot -2,30	-3,30 tot -2,30
GPG-1478	Schiebroek	-5,80	-5,80	-5,80
GPG-1479	VTV Ons Genoegen	Afwijkend peil	-5,95	-5,95
GPG-1480	Hoge limiet	afwijkend peil	-4,40	-4,40
GPG-1481	Sportpark Noordrand	-5,80	-5,70	-5,70
GPG-1482	Vliegveld oost	-6,30	-6,30	-6,30
GPG-1483	110-morgen	-6,20	-6,20	-6,20
GPG-1484	Hermespad	afwijkend peil	-5,85	-5,85
GPG-1485	Kleiweg-kwartier	-2,85	-2,85	-2,85
GPG-1490	Ghisebrecht Bokellaan	-2,85	-5,97	-5,97

Dit wordt toegelicht in het voorliggende document.

Inhoud

Samenvatting 2
Inhoud 3
1. Inleiding 1
Aanleiding en doelstelling 1
Procedure 3
2. Gebiedsbeschrijving 4
Ligging en grondgebruik 4
Historie en cultuurhistorie 5
Bebouwing 5
Ruimtelijke ontwikkelingen 6
Bodemopbouw en geohydrologie 6
Watersysteem 6
Waterkwaliteit 6
3. Beleidskaders 7
Beleid Rijk 7
Beleid provincie Zuid-Holland 7
Beleid HHSK 7
Omgang met risico's en schade 8
Afwijkende peilen 8
4. Peilbeheer en peilafweging 10
4.1. GPG-1487 – Bergse Plassen 12
4.2. GPG-1477– Snoekenpaaiplaats 17
4.3. GPG-1478 – Schiebroek 18
4.4. GPG-1479 – VTV Ons Genoegen 21
4.5. GPG-1480 – Hoge limiet 22
4.6. GPG-1481 – Sportpark Noordrand 23
4.7. GPG-1482 – Vliegveld oost 24
4.8. GPG-1483 – 110-Morgen 25
4.9 GPG-1484 – Hermespad 26
4.10 GPG-1485 – Kleiwegkwartier 27
4.11 GPG-1490 Ghisebrecht Bokellaan 31
4.12. Beheermarge 32
4.13. Schouwpeil 32
4.14. Effecten peilvoorstellen 32
5 Maatregelen 34
5.1 Onderzoeksmaatregel aanleg inlaat GPG-1479 (VTV Ons Genoegen) 34

5.2 Overname vaste dam KVD-1494 34
5.3 Onderzoeksmaatregel gemaal Luchthaven II 34
5.4 Overname stuw peilgebied GPG-1484 34
5.5 Overname stuw peilgebied GPG-1490 Ghisebrecht Bokellaan 34
6. Evaluatie 36
6.1. Evaluatie peilbeheer 36
6.2. Evaluatie peilbesluit 36
Bijlage – participatieproces 37

1. Inleiding

Het peilregime van het oppervlaktewater vormt een belangrijke randvoorwaarde voor het gebruik van het gebied. Bij een te laag waterpeil kunnen droogteschade door lage grondwaterstanden, versnelde maaivelddaling of een ongewenste toename van kwel optreden. Bij een te hoog waterpeil wordt de kans op vernattingsschade groter en neemt de kans op wateroverlast toe. Het peilregime en de inrichting van het watersysteem zijn ook van invloed op ecologische, cultuurhistorische en andere waarden van het gebied.

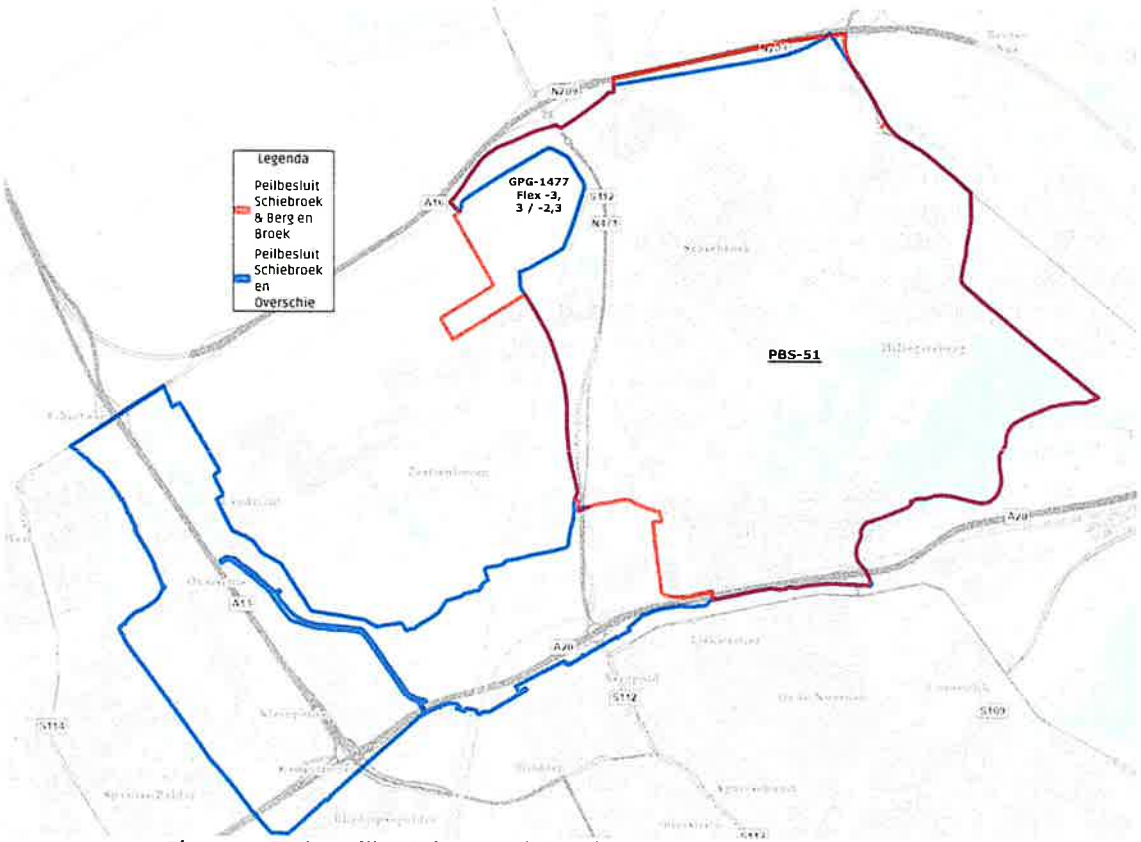
In een peilbesluit wordt het oppervlaktewaterpeil en peilbeheer vastgesteld op basis van een brede afweging van alle, bij de waterhuishouding betrokken, belangen. Hierbij wordt rekening gehouden met grondgebruik, drooglegging, waterkeringen, waterhuishouding, waterkwaliteit, ecologie, cultuurhistorische-, archeologische- en landschappelijke waarden.

Aanleiding en doelstelling

Het meest recente peilbesluit voor de polders Schiebroek & Berg en Broek in Rotterdam is in 2008 vastgesteld. Dit was onderdeel van een peilbesluit voor een groter deel van Rotterdam: het peilbesluit Schiebroek & Overschie. Voor Rotterdam Overschie is in 2016 het peilbesluit geactualiseerd.

Het peilbesluit uit 2008 gebruikt de aanduiding 'Schiebroek' voor een groter gebied dan de wijk Schiebroek. De polder Berg en Broek met onder meer de Bergse Plassen maakt hydrologisch en historisch geen onderdeel uitmaakt van de polder Schiebroek.
De naamgeving van het huidige voorliggende peilbesluit is om misverstanden te voorkomen gewijzigd in peilbesluit polder Schiebroek & Berg en Broek.

Figuur 1 licht dit toe.

Figuur 1: Oude peilbesluit grens (blauw) en nieuwe peilbesluit grens (rood)

Volgens artikel 2.41 van de Omgevingswet (2024) en artikel 7.5 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (2021) is het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) verplicht peilbesluiten op te stellen en deze actueel te houden.

Het peilbesluit uit 2008 is in verschillende opzichten niet meer actueel voor de polders Schiebroek en Bergse Plassen:

- Sinds het vorige peilbesluit is het watersysteem in de polders op verschillende locaties veranderd.
- Het inzicht in de werking van het watersysteem is verbeterd door praktijkervaring en een uitgevoerde modelstudie. Er zijn verschillen tussen de praktijk en de situatie op de peilbesluitkaart uit 2008.
- De belangenafweging van het vorige peilbesluit is gebaseerd op een situatie van meer dan 15 jaar geleden. Er kan sprake zijn van een verschuiving van belangen bij betrokkenen. Ook factoren als bodemdaling, of veranderingen in weerpatroon kunnen leiden tot andere behoeften m.b.t. waterbeheer In 2022 is toegezegd aan een aantal belanghebbenden rondom de Bergse Plassen dat binnen enkele jaren het peilbesluit zou worden herzien.

De doelstelling van het peilbesluit is het vastleggen van waterpeilen die zo goed mogelijk voldoen aan de aanwezige maatschappelijke belangen. Een vastgesteld peilbesluit biedt aan belanghebbenden duidelijkheid en rechtszekerheid. Deze toelichting geeft inzicht in de afweging die hoort bij het peilbesluit.

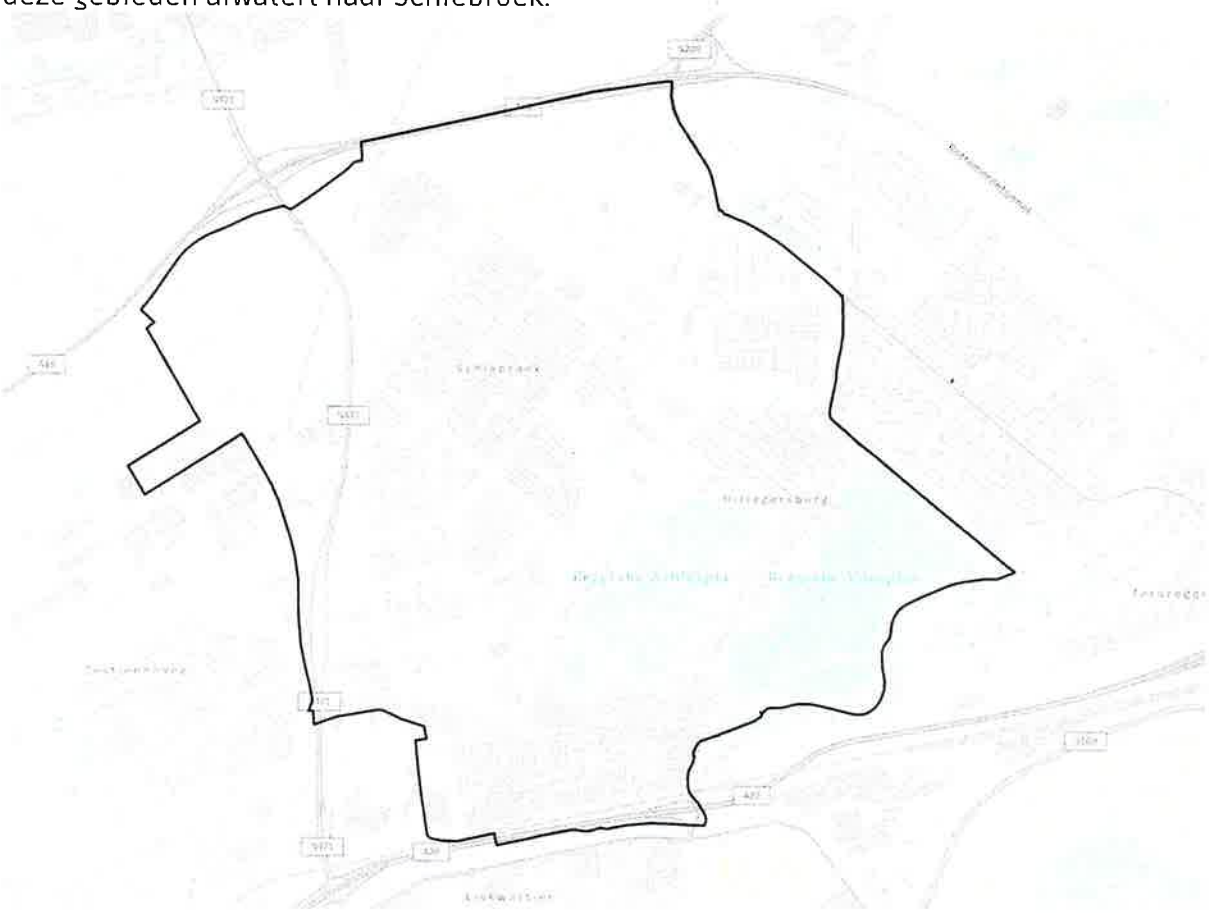
Procedure

Het peilbesluit volgt de openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet Bestuursrecht (AWB). Dit ontwerp-peilbesluit ligt van 12 oktober tot en met 23 november 2026 ter inzage. Na verwerking van eventuele zienswijzen die in deze periode worden ingediend, wordt het peilbesluit vastgesteld door de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

2. Gebiedsbeschrijving

Ligging, hoogteligging en grondgebruik

In het plangebied van dit peilbesluit liggen de polders Schiebroek, 110-morgen en de Berg- en Broekpolder. Deze polders bevinden zich volledig op het grondgebied van de gemeente Rotterdam.
In het noorden en oosten wordt het gebied begrenst door de A16, Ankie-Verbeek-Ohrlaan en de Bleiswijkse Boezemvaart. In het zuiden grenst het gebied aan de Rotte en A20. In het westen grenst het gebied aan de polder Zestienhoven. Het oostelijk deel van Rotterdam The Hague Airport (ook bekend als 'vliegveld Zestienhoven) en een aangrenzend sportpark liggen ook binnen het plangebied omdat overtollig water vanuit deze gebieden afwatert naar Schiebroek.

Figuur 2: plangebied voor peilbesluit Schiebroek & Berg en Broek

In het plangebied bestaat het grondgebruik voornamelijk uit bebouwing. Daarnaast liggen in deze polder een aantal recreatiegebieden, sportparken en volkstuinverenigingen. De polder 110-morgen en de wijk Kleiwegkwartier bestaan vrijwel volledig uit bebouwd gebied en infrastructuur.

Rondom en in de Bergse Plassen vinden diverse vormen van recreatie plaats. Ook zijn deze plassen vanwege hun omvang en ecologisch belang aangewezen als KRW-waterlichaam, wat betekent dat deze plassen aan bepaalde waterkwaliteitsnormen moeten voldoen. De wijk Hillegersberg bestaat voornamelijk uit bebouwing.

Het plangebied ligt volledig onder NAP. Aan de zuidkant van het plangebied bevindt zich de Rotte. Deze ligt met een waterhoogte van ca -1,02 m hoger dan de omringende polder. Waterkeringen scheiden de Rotte van het plangebied.
Het plangebied kent door de geschiedenis van ontvening en drooglegging (zie ook de volgende paragraaf) enkele meters hoogteverschil. De wijken Hillegersberg en het Kleiwegkwartier kennen een maaiveldhoogte van zo'n -2 m. De wijken Schiebroek, 110-Morgen, de sportvelden en het vliegveld Rotterdam The Hague Airport liggen veel lager, zo rond 5 m onder NAP. Bijlage 5 geeft een beeld van de hoogteligging. Bijlage 3 geeft een beeld van de drooglegging (verschil tussen huidige waterstand en maaiveldhoogte). Vanwege de hoogteverschillen worden enkele scheidingen tussen peilgebieden ook beschouwd als waterkeringen, zoals de Ringdijk tussen de Bergse Plassen en het lagere Schiebroek, en het grondlichaam rond het water bij de Hoge Limiet.

Historie en cultuurhistorie

Schiebroek
Rond 1250 werd het gebied Schiebroek drooggemaakt. In de 15e eeuw begon men met veenwinning waardoor het land steeds lager werd.

Het land werd uitgeveend tot het gebied één grote plas werd. In 1772 werd de plas drooggemaakt en veranderde het in een gebied waar voornamelijk landbouw en veeteelt plaatsvond. Na 1900 werd het gebied tussen de Kleiweg en Erasmussingel steeds meer bebouwd. Vanaf 1920 ontstaan er nieuwe wijken rondom de Adrianalaan en de Molenvijver. In de tweede wereldoorlog bestond Schiebroek uit drie afzonderlijke stedelijke kernen: De historische kern aan de Kleiweg, het Adrianalaankwartier en het Molenvijverkwartier tegen de Ringdijk aan.
Na de Tweede Wereldoorlog is Schiebroek verder bebouwd.

Berg en Broek

In de polder Berg en Broek ligt de voormalige dorpskern van Hillebergsberg. Dit was een dorp op en rondom de zandheuvel waar de ruïne van Huis ten Berghe en de Hillegondakerk staan.

De Bergse Plassen ontstonden door veenwinning in de 17e en 18e eeuw. Sinds begin 20e eeuw wordt het gebied voornamelijk gebruikt als woon- en recreatiegebied. Tussen de Voor- en Achterplas bevindt zich een smalle strook met de middeleeuwse verbindingsweg tussen Rotterdam en Hillegersberg, de Straatweg. De plassen zijn verbonden door een kort kanaal.

Bebouwing

In het Kleiwegkwartier is de meeste bebouwing gebouwd voor 1930. Het Molenvijverkwartier en het Adrianalaankwartier in Schiebroek bestaan grotendeels uit bebouwing van voor 1950. Rondom deze kernen is de bebouwing voornamelijk gebouwd tussen 1951 en 1980. De stedelijke kern Hillegersberg en de bebouwing die langs de Straatweg staat, zijn voornamelijk gebouwd voor 1930. De wijk 110-morgen bestaat voornamelijk uit bebouwing gebouwd na 1951.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Sinds het vorige peilbesluit is langs de noordgrens van de polder Schiebroek en 110-Morgen een nieuwe snelweg (A16) aangelegd. Dat heeft ervoor gezorgd dat percelen vlak bij deze weg op een andere manier afwateren dan voorheen. De begrenzing van peilgebieden is daarop aangepast

Bodemopbouw en geohydrologie

De bodemopbouw in het plangebied verschilt per polder. De polder Schiebroek en de polder 110-morgen bestaan hoofdzakelijk uit klei met daaronder een kleine veenlaag. De polder Berg en Broek (Bergse Plassen) bestaat voornamelijk uit veengronden op een kleilaag. Met name de polder Berg en Broek is daardoor gevoelig voor bodemdaling door zetting en veenoxidatie.

Watersysteem

Het plangebied van dit peilbesluit kent twee afwateringsrichtingen van overtollig regenwater:

- Water vanuit de polder Schiebroek en de Erasmussingel (noordzijde Kleiwegkwartier) wordt via watergangen naar een stuw bij de Ankie Verbeek-Ohrlaan gebracht en afgevoerd naar het noorden, de polder Bleiswijk. Uiteindelijk belandt een teveel aan water via een route door die polder bij twee gemalen die water op de Rotte kunnen uitslaan.
- Overtollig water vanuit de Bergse Plassen en direct aangrenzende watergangen wordt via het gemaal Berg en broek uitgemalen op de Rotte.

Tot 2018 was deze situatie anders, en werd overtollig water vanuit Schiebroek via gemaal Ringdijk op de Bergse Plassen gemalen, en van daaruit naar de Rotte. Omwille van de waterkwaliteit van de Bergse Plassen is deze situatie gewijzigd.

Waterinlaat vindt via diverse routes plaats: zowel direct vanuit de Rotte (bij het Berg en Broeks Verlaat), als indirect (vanuit de Vaart Polder Bleiswijk). Ook is er net ten noorden van vliegveld Zestienhoven een waterinlaat vanuit het watersysteem van het Hoogheemraadschap van Delfland. Een overzicht van het watersysteem is te vinden in bijlage 4.

Waterkwaliteit

In het gebied van dit peilbesluit ligt één watersysteem waarvoor een specifiek doel is vastgesteld op basis van de systematiek van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Dit betreft de Bergse Plassen. Deze doelstellingen zijn, op basis van Europese en landelijke kaders, vastgesteld door de provincie Zuid-Holland. Op basis van data tot en met 2024 voldoen de Bergse Plassen aan de doelen voor de visstand en voor macrofauna (kleine waterdieren), en nog niet voor algen en waterplanten.
Ook voor andere wateren (ook 'overige wateren' genoemd) is er een door de provincie vastgesteld waterkwaliteitsdoel, een gezonde waterplantsamenstelling.

Voor het Zwarte Plasje, een water dat in verbinding staat met de Bergse Plassen, geldt een specifieke zwemwaterfunctie. Hier wordt in het zomerseizoen gecontroleerd op de aanwezige bacteriën en blauwalgen.

3. Beleidskaders

Beleid Rijk

In artikel 2.41 van de omgevingswet is aangegeven dat het waterschap peilbesluiten opstelt voor de in de omgevingsverordening aangewezen waterlichamen. Gesteld is dat in het peilbesluit de waterstanden of bandbreedten waarin waterstanden kunnen variëren worden vastgesteld.
Het rijk stelt geen specifieke instructies over de peilafweging. Dit is nader vorm te geven door de waterbeheerder.

Beleid provincie Zuid-Holland

De omgevingsvisie Zuid-Holland (PZH, 2024) en de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (PZH, 2026) bevatten de provinciale beleidskaders voor het waterbeheer.

De provincie Zuid-Holland stelt in de omgevingsvisie dat de kwaliteit en functionaliteit van water optimaal moeten zijn en daarom permanent om verbetering en bescherming vragen. Bij aanpassingen aan het watersysteem gelden twee uitgangspunten: de maatregelen zijn klimaatbestendig en de natuurlijke processen krijgen, waar dat kan, meer ruimte, of worden beter benut.

Het provinciaal beleid bevat geen richtlijnen voor de drooglegging of andere technisch-inhoudelijke criteria voor het peilbeheer. De functietoekenning op verschillende kaarten zoals 'natuur' en 'archeologie' dient te worden meegenomen in de peilafweging.
Het instrument voor de peilafweging is het peilbesluit. In de Omgevingsverordening is bepaald dat voor alle wateren binnen het beheersgebied van HHSK, peilbesluit moeten worden vastgesteld:

Het watersysteem moet voldoen aan de, in de Omgevingsverordening uitgewerkte normering voor wateroverlast vanuit watersystemen (NBW-normen).

De ecologische doelstellingen voor het watersysteem zijn, op basis van de systematiek van de kaderrichtlijn water, vastgesteld in het Regionaal Waterprogramma 2022 – 2027 van de provincie Zuid-Holland. De realisatiestrategie voor deze doelen is opgenomen in het "KRW-plan 2022-2027" van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK, 2021).

Beleid HHSK

In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 (HHSK, 2022) heeft HHSK als doel opgenomen: "Wij voorkomen en beperken, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem en vervulling van maatschappelijke functies door het watersysteem".

Een belangrijk middel om dit doel te bereiken is peilbeheer. HHSK heeft de doelstellingen voor het peilbeheer en de wijze waarop dit het wil bereiken, vastgesteld in de beleidsuitwerking peilbeheer (2026)

Voor het vaststellen van het beste waterpeil (in een peilbesluit) moet rekening gehouden worden met onder meer:

- Het mogelijk maken van de gebruiksfunctie(s) van het gebied;
- Het beschermen en zo mogelijk verbeteren van de ecologische kwaliteit van het water en de oevers;
- Het beperken en voorkomen van verdrogingsschade;
- Het beperken en voorkomen van vernattingsschade;
- Bescherming van het grondwater (hoeveelheid en kwaliteit);
- De integriteit en stabiliteit van de waterkering en peilscheidingen;
- Het beperken van bodemdaling;
- Het beperken van ongewenste kwel en bodeminstabiliteit;
- Beperken van versnippering van peilgebieden;
- Beperking van kosten;
- Beperken van aan- en afvoer van water bij het uitvoeren van het beheer.

Veel gebieden in West-Nederland hebben te maken met bodemdaling. Bij afwegingen voor de waterstand doet zich dan de vraag voor of de waterstand de bodemdaling volgt. Voor stedelijk gebied heeft HHSK het volgende beleidsuitgangspunt:

'In stedelijk gebied, inclusief stedelijk groen, sportvoorzieningen, volkstuinen, etc., is vaak sprake van tegenstrijdige belangen, onder meer door de verschillende funderingstypen, vloer- en terreinhoogten en mogelijke effecten infrastructurele voorzieningen. De meeste voorzieningen zijn afgestemd op het bestaande waterpeil – en vice versa. De lijn van HHSK is daarom dat in stedelijk gebied niet of zeer beperkt peilaanpassing plaatsvindt. We verwachte dat eigenaren en gebruikers van terreinen en de gemeente als beheerder van de openbare ruimte zorg dragen voor voldoende hoogte van terreinen, bebouwing en voorzieningen. Dat kan betekenen dat zij met enige regelmaat terreinen moeten ophogen of voorzien van een weinig zettingsgevoelige fundering. Inzichten vanuit gemeenten over de risicogevoeligheid van funderingen voor grondwaterstandsveranderingen krijgen een rol in de peilafweging.'

Omgang met risico's en schade

HHSK schrijft in de Nota Watersystemen algemene uitgangspunten voor de risico's en aansprakelijkheid van verschillende partijen (HHSK, 2018). De eigenaren en gebruikers van gronden, gebouwen en andere voorzieningen dragen in de eerste plaats zelf het risico voor de gevolgen van bodemdaling en peilaanpassing, voor zover die inherent zijn aan de situatie en het gebied.

Afwijkende peilen

Op basis van regelgeving van het waterschap (Waterschapsverordening) kan een persoon of organisatie onder voorwaarden een waterpeil voeren in een gebied, dat afwijkt van de omgeving. Deze persoon of organisatie is hier dan verantwoordelijk voor op basis van een vergunning. Dit wordt een 'afwijkend peil' genoemd. In het verleden zijn ook afwijkende peilen zonder vergunning gerealiseerd.

HHSK dringt bestaande afwijkende peilen zoveel mogelijk terug en zorgt voor een doelmatige regulering van de resterende. We doen dit, veelal in samenhang met de voorbereiding of heroverweging van een peilbesluit, via de volgende stappen:

1. Bepaal welke afwijkende peilen moeten worden opgeheven omdat de functie is komen te vervallen.
2. Bepaal hoe de resterende kunnen worden geoptimaliseerd.
3. Reguleer de afwijkende peilen in samenhang met het peilbesluit.

Richtlijnen wanneer een afwijkend peil wordt toegestaan, en wanneer een gebied wordt gezien als peilgebied (beheer door HHSK) of als afwijkend peil (beheer door een derde op basis van vergunning) zijn opgenomen in de beleidsregel afwijkende peilen (2026).

4. Peilbeheer en peilafweging

In dit hoofdstuk wordt de peilafweging van elk peilgebied toegelicht. Waar nodig, wordt de manier waarop het peilbeheer wordt uitgevoerd beschreven. De peilgebieden krijgen in dit nieuwe peilbesluit een nieuwe code. Een aantal peilgebieden zijn in dit nieuwe peilbesluit opgeknipt in meerdere peilgebieden. Daarnaast zijn er een aantal peilafwijkingen omgezet naar peilgebied. In de tabel hieronder is een conversietabel weergegeven waarin te zien is wat de oude en de nieuwe codes zijn per peilgebied. De nieuwe peilgebieden staan op de peilbesluitkaart (bijlage 1).

Tabel 1, conversietabel oude en nieuwe peilgebiedscodes

Peilgebiedscode 2008	Peilgebiedscode 2026	Naam peilgebied
GPG-408	GPG-1487	Bergse Plassen
	GPG-1485	Kleiwegkwartier
	GPG-1477	Snoekenpaai-plaats
	GPG-1490	Ghisebrecht Bokellaan
GPG-410	GPG-1478	Schiebroek
	GPG-1479	VTV Ons Genoegen
	GPG-1481	Sportpark Noordrand
GPG-409	GPG-1480	Hoge limiet
	GPG-1483	110-morgen
	GPG-1484	Hermespad
GPG-430	GPG-1482	Vliegveld oost

In elk peilgebied zijn de belangen zo zorgvuldig mogelijk afgewogen om te komen tot een zo goed mogelijk waterpeil. In onderstaande tabel is een overzicht te zien van de peilgebieden met daarbij het waterpeil uit het peilbesluit van 2007 en het nieuwe waterpeil. In de komende paragrafen is per peilgebied de peilafweging beschreven. Ook is beschreven hoe het voorgestelde waterpeil zich verhoudt tot de praktijk anno 2026. In bijlage I is de nieuwe peilbesluitkaart te zien.

Tabel 2, tabel met huidige en toekomstige waterpeilen. Ook is het schouwpeil (referentiepeil voor onderhoud) weergegeven (zie paragraaf 4.13).

Code	Naam	Waterpeil volgens peilbesluit 2008 (m NAP)	Nieuw Waterpeil (m NAP)	Schouw-peil (m NAP)
GPG-1487	Bergse Plassen	-2,85	-2,85	-2,85
GPG-1477	Snoeken-paaiplaats	-2,85	FLEX -3,30 / -2,30	-2,85
GPG-1478	Schiebroek	-5,80	-5,80	-5,80
GPG-1479	VTV Ons Genoegen	Afwijkend peil	-5,95	-5,95
GPG-1480	Hoge limiet	Afwijkend peil	-4,40	-4,40
GPG-1481	Sportpark Noordrand	-5,80	-5,70	-5,70
GPG-1482	Vliegveld oost	-6,30	-6,30	-6,30

Code	Naam	Waterpeil volgens peilbesluit 2008 (m NAP)	Nieuw Waterpeil (m NAP)	Schouw-peil (m NAP)
GPG-1483	110-morgen	-6,20	-6,20	-6,20
GPG-1484	Hermespad	Afwijkend peil	-5,85	-5,85
GPG-1485	Kleiwegkwartier	-2,85	-2,85	-2,85
GPG-1490	Ghisebrecht Bokellaan	-2,85	-5,97	-5,97

4.1. GPG-1487 – Bergse Plassen

Vigerend waterpeil: -2,85 m NAP
Praktijk waterpeil: -2,85 m NAP
Nieuw waterpeil: -2,85 m NAP

Gebiedsbeschrijving

Dit peilgebied omvat bijna de gehele polder Berg en Broek. Binnen dit gebied zijn verschillende vormen van grondgebruik. De stedelijke kernen van Hillegersberg en een gedeelte van het Kleiwegkwartier liggen in dit peilgebied. In en op de Bergse Plassen vinden diverse vormen van recreatie plaats. De eilanden in de plassen worden eveneens gebruikt voor recreatie en permanente bewoning.

In het noorden van peilgebied ligt het Zwarte Plasje met als functie zwemwater.

De bodem in dit gebied bestaat voornamelijk uit veen. Op sommige plekken ligt er een dunne kleilaag tussen het veen. In het Kleiwegkwartier bestaat de ondergrond deels uit klei.

De drooglegging in het gebied verschilt. De 'eilandjes' en het land rondom de plassen hebben een kleine drooglegging: tussen de 0 en 30 centimeter. De stedelijke bebouwing van Hillegersberg, de Straatweg en het Kleiwegkwartier hebben een grotere drooglegging van gemiddeld 70 tot 80 centimeter. Zie figuur 2.

Lokale vraagstukken

Binnen dit peilgebied is sprake van tegenstrijdige belangen vanwege lokale vraagstukken. Samengevat gaat het om drie lokale vraagstukken:

- Funderingsproblematiek (grondwateronderlast);
- Wateroverlast eilanden;
- Waterkwaliteitsproblemen.

Funderingsproblematiek
De stedelijke bebouwing in dit gebied is grotendeels gebouwd in de periode tussen 1911 en 1950. Hierdoor heeft de meeste bebouwing een fundering met houten palen. Ook zijn er woningen en bijgebouwen zonder paalfundering (op staal gefundeerd). Houten paalfunderingen kunnen gevoelig zijn voor paalrot bij langdurige droogstand door een lage grondwaterstand. In de jaren '50 van de vorige eeuw, toen veel van de huidige bebouwing al aanwezig was, is een waterstandsverlaging doorgevoerd in dit gebied. Sindsdien is de waterstand van het oppervlaktewater ongewijzigd.
Houten funderingen in het gebied zijn gebaat bij een stabiele grondwaterstand om eventuele schade te voorkomen.
Door verschillende bewonersinitiatieven is ingezet op een stabielere, in droge tijden hogere, grondwaterstand door de aanleg van drainage-infiltratieleidingen, gevoed door oppervlaktewater.

Wateroverlast eilanden
Op en rondom de eilanden in de plassen wordt ervaren dat het verschil tussen het land en het water steeds kleiner wordt. Vanwege de grondslag in dit gebied (veen) is er sprake van bodemdaling. Hierdoor wordt de drooglegging steeds kleiner.

In 2022 is deze thematiek besproken tussen een vertegenwoordiging van de gebruikers van de eilanden en HHSK. Hierbij is gebruik gemaakt van bodemdalingsinformatie van het bedrijf SkyGeo, dat per satelliet verzameld is. Conclusies hieruit zijn:

- De eilanden dalen: gemiddeld tussen 4 en 5 mm/jaar (o.b.v. data 2009-2021)
- Er is grote variatie in bodemdaling tussen de verschillende meetpunten, van vrijwel geen tot > 15 mm/jaar daling
- Gebouwen op de eilanden dalen gemiddeld meer dan gebouwen op het 'vasteland' rondom de Bergse Plassen. Waarschijnlijke verklaring is het verschil in fundering: in Hillegersberg is de overgrote meerderheid van gebouwen op palen gefundeerd, op de eilanden bevindt zich vooral ondiep gefundeerde bebouwing.

Hoewel waterstandsverlaging kan helpen om het land iets droger te maken, is dit door de grondslag (bodemsamenstelling) in dit gebied een tijdelijke maatregel. Het maaiveld zal immers blijven zakken waardoor een waterstandsverlaging na een tijd opnieuw noodzakelijk zou zijn.
Bovendien is een peilverlaging direct strijdig met het beschreven belang van houten paalfunderingen in hetzelfde peilgebied.

Figuur 3: Drooglegging peilgebied Bergse Plassen

Waterkwaliteitsproblemen

De Bergse Plassen zijn aangewezen als KRW-waterlichaam. In de afgelopen 15 jaar zijn er verschillende maatregelen genomen om te voldoen aan de waterkwaliteitsdoelstellingen en de waterkwaliteit in de Bergse Plassen te verbeteren. Hoewel de waterkwaliteit is verbeterd sinds deze maatregelen zijn gestart, wordt op verschillende punten nog niet voldaan aan de doelen. Daarnaast wordt door gebruikers van de plassen melding gemaakt van blauwalg en klachten over waterplanten die recreatief gebruik (varen) negatief beïnvloeden.

Hoewel maatregelen in het peilbeheer maar beperkt de waterkwaliteitsproblemen kunnen oplossen, zou een realisatie van een meer flexibel waterpeil ertoe kunnen leiden dat er (nog) minder water-uitwisseling tussen de Bergse Plassen en omliggende gebieden zou zijn, wat gunstig zou zijn voor de waterkwaliteit.

Peilafweging

De hierboven beschreven lokale problemen vragen elk om een andere vorm van peilbeheer of peilaanpassing.

In 2016 hebben HHSK, gemeente Rotterdam en de bewonersorganisaties In Hillegersberg en Kleiwegkwartier een aantal afspraken gemaakt i.v.m. het grote aantal kwetsbare funderingen in de wijk. Een van de afspraken betreft het peilbeheer: '*het hoogheemraadschap betrekt in de afweging van belangen bij het opstellen van het nieuwe peilbesluit Hillegersberg/Schiebroek (2018) het belang van de houten funderingen in relatie tot grondwateronderlast en overweegt daarbij de mogelijkheid van verhoging van het waterpeil met 5 cm.*'

Dit is in dezelfde periode nader onderzocht (RHDHV, 2016[1]). In dat onderzoek is geconcludeerd dat een integrale peilopzet met 5 cm in het gehele peilgebied door de geringe directe relatie tussen het peil van het oppervlaktewater en het peil van het grondwater vrijwel geen oplossing zou bieden voor de grondwateronderlast en het droogvallen van de houten funderingen. Bovendien was een peilverhoging tegenstrijdig met belangen m.b.t. gebruikers van de Bergse Plassen. Daarentegen werd aanbevolen om de mogelijkheden van lokale peilopzet in samenhang met infiltratie nader te beoordelen.

Uiteindelijk is in 2018 door HHSK besloten het peilbesluit niet te herzien. Het voorliggend peilbesluit is zodoende de eerste peilbesluitherziening sinds de afspraken uit 2016.

De conclusies uit RHDHV 2016 blijven anno 2026 nog van kracht. Verhoging van het waterpeil t.b.v. de grondwaterstanden werkt vooral door in de directe omgeving van het oppervlaktewater, en dempt op enige afstand al snel uit. Wel geldt dat vergeleken met de situatie in 2016 het oppervlaktewater makkelijker en sneller het grondwater beïnvloedt in delen van het gebied, door de realisatie van drainage-infiltratieleidingen in afgelopen jaren.
Een waterstandsverandering in het oppervlaktewater van ca. 5 centimeter is gering ten opzichte van de fluctuatie van de grondwaterstand door het seizoen. Het levert daarmee maar zeer beperkt een bijdrage aan verkleining van risico's voor houten paalfunderingen.

Lokale grotere peilverhoging van zijwatergangen (één of meerdere singels) grenzend aan de Bergse Plassen zou mogelijk zijn indien er stuwen en een opvoerpomp worden gerealiseerd. Ook daarvoor geldt echter dat het effect op funderingen maar beperkt is. Dit is nader onderzocht door Witteveen+Bos (2017)[2], waar specifiek een peilverhoging voor de Hoyledesingel in Oud-Hillegersberg is onderzocht. In die rapportage wordt peilverhoging van deze singel eventueel als kansrijk beschouwd indien een stelsel van infiltratieleidingen in de wijk wordt aangelegd.
In de tussenliggende jaren is in een aantal straten in de wijk drainage-infiltratieleidingen aangelegd die zijn aangesloten op oppervlaktewater (zonder pomp). Er is vooralsnog geen aanleiding om op deze leidingen extra druk via een lokaal verhoogd waterpeil te creëren. Ook heeft het lokaal opknippen van het watersysteem kosten en effecten tot gevolg.

Verlaging van het waterpeil van de Bergse Plassen is wenselijk voor gebruik van (een deel van) de eilanden vanwege de kleine drooglegging in deze gebieden. Dit is echter niet

[1] Onderzoek effect peilopzet Oud-Hillegersberg, Royal Haskoning DHV, 2016
[2] Haalbaarheid lokale peilopzet in Polder Berg en Broek, Witteveen+Bos, 2017

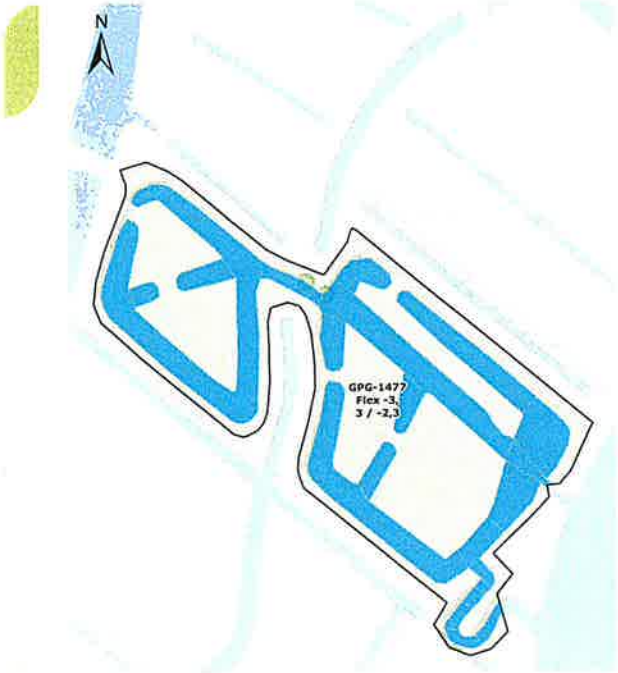
wenselijk vanwege de nadelige effecten die het verlagen van het oppervlaktewater kan hebben op het grondwater in de directe omgeving en daarmee risico's voor houten paalfunderingen. Ook biedt een peilverlaging geen structurele verlichting voor wateroverlast die bewoners van de venige, aan bodemdaling onderhevige eilanden ondervinden. Het maaiveld zal immers blijven zakken waardoor een waterstandsverlaging na een tijd opnieuw noodzakelijk zou zijn.

Het invoeren van een flexibel waterpeil ten behoeve van de waterkwaliteit zou nadelige effecten hebben op de eilanden en de grondwaterstanden, die gebaat zijn bij een stabiel waterpeil.

Vanwege deze tegenstellingen is het niet mogelijk om via het peilbeheer wateroverlast of wateronderlast te voorkomen, zonder problematiek of risico's voor andere grondgebruikers of -eigenaren te laten toenemen.

De waterstand in het gebied blijft alles overwegende de huidige waterstand van -2,85 m NAP.

4.2. GPG-1477– Snoekenpaaiplaats

Vigerend waterpeil: -2,85 m NAP
Praktijk waterpeil: Flex -3,30 /-2,30 m NAP
Nieuw waterpeil: Flex -3,30/-2,30 m NAP

Dit peilgebied ligt in het westen van de Bergse Plassen. Met een pomp kan het water in de paaiplaats opgezet worden waardoor de vistrap gaat stromen. Hierdoor kunnen snoeken via de vistrap naar de paaiplaats komen.

De paaiplaats is sinds 2011 in gebruik en wordt beheerd door het waterschap. Het is een maatregel om de roofvisstand in de plassen te verhogen. Daarnaast wordt de paaiplaats gebruikt ten behoeve van educatie en communicatie.

In het vroege voorjaar wordt het waterpeil in de paaiplaats opgezet tot maximaal -2,30 m NAP zodat het water over de vistrap kan stromen. Het water blijft tot halverwege het jaar op dit niveau staan tot de snoeken groot genoeg zijn. Hierna wordt het water in de paaiplaats regelmatig op hetzelfde niveau als het water in de Bergse Plassen gebracht zodat de snoeken naar de plassen kunnen migreren. Ook kan de waterstand tot onder het niveau van de Bergse Plassen verlaagd worden.

De waterstand voor de snoekenpaaiplaats is: -3,30 / -2,30 m NAP.

4.3. GPG-1478 – Schiebroek

Vigerend waterpeil: -5,80 m NAP
Praktijk waterpeil: -5,80 m NAP
Nieuw waterpeil: -5,80 m NAP

Gebiedsbeschrijving

Dit peilgebied bevat het grootste deel van de polder Schiebroek. In het gebied liggen verschillende functies. Naast de grote woonkernen liggen er sportvelden, volkstuinen, recreatiegebieden, belangrijke (spoor)wegen en bedrijventerrein.

De bodem bestaat in dit gebied voornamelijk uit klei. Op sommige plekken ligt er een veenlaag op of tussen de kleilagen in de grond.

De drooglegging ligt in dit peilgebied tussen de 10 en 90 centimeter, zie figuur 3. De kleine drooglegging komt vooral voor in het noordoosten van het gebied rondom de voetbalvelden.

Ruimtelijke ontwikkelingen

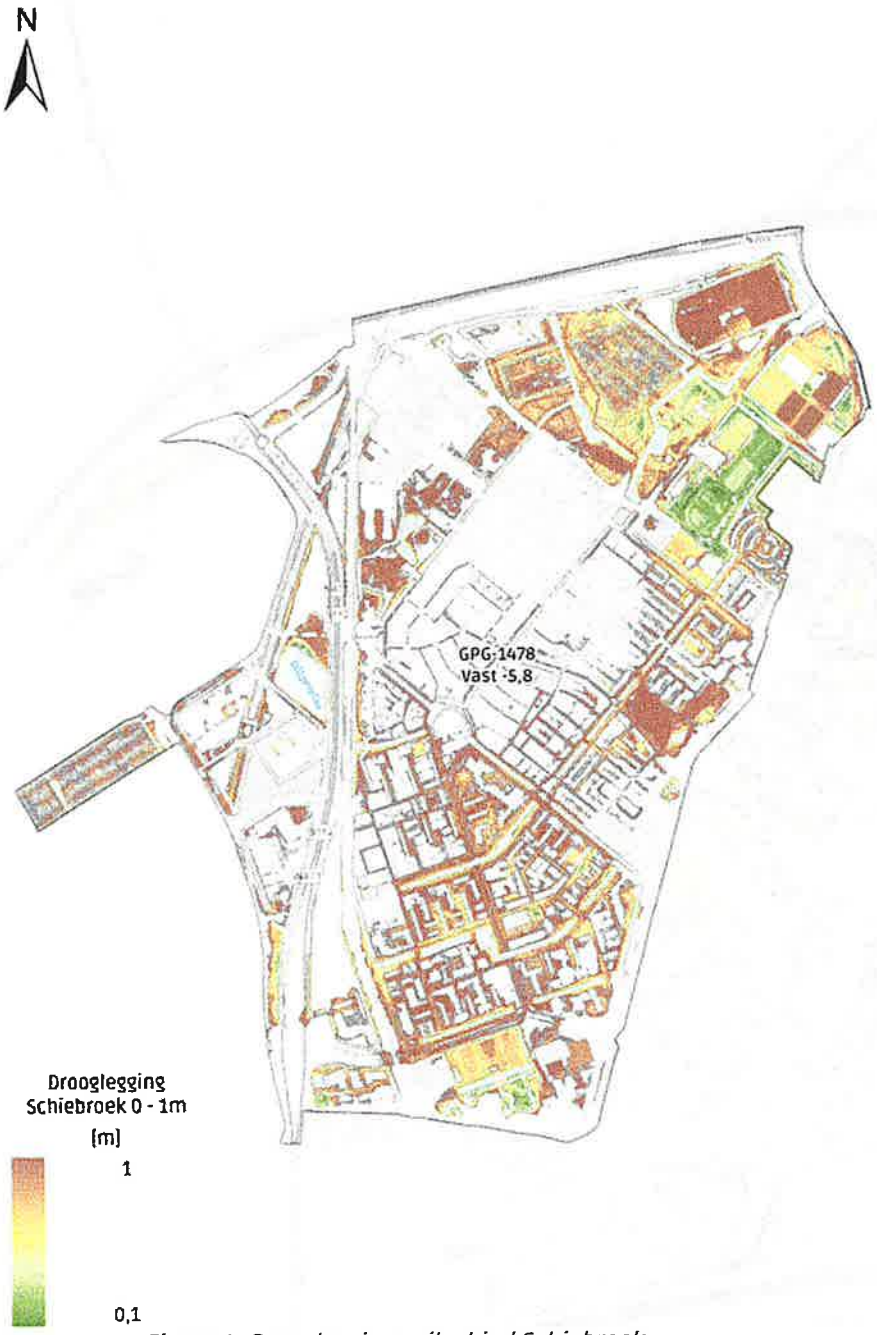
Sinds de vaststelling van het peilbesluit in 2008 is het watersysteem in de polder 'omgedraaid'. Overtollig water werd voor die tijd via gemaal Ringdijk op de Bergse Plassen gepompt. Inmiddels wordt gemaal Ringdijk alleen nog gebruikt om de Bergse Plassen op peil te houden indien overige aanvulling niet voldoet. Overtollig water uit de polder Schiebroek stroomt nu niet via de Bergse Plassen naar de Rotte, maar via een stuw naar de Polder Bleiswijk. Vanuit die polder kan overtollig water naar de Rotte gemalen worden.

Naast deze omkering van de stroomrichting in het watersysteem is in het noorden van dit gebied de nieuwe rijksweg A16 gerealiseerd. Dit heeft geen gevolgen voor de waterstanden, maar wel voor de exacte begrenzing tussen de polder Schiebroek en de

polder Bleiswijk, doordat het weglichaam van de snelweg ook een scheiding van peilgebieden is. Om deze reden is ook de begrenzing van het peilbesluit licht aangepast.

Peilafweging

De waterstanden in dit gebied zijn ingericht voor de verschillende functies die nu al in het gebied aanwezig zijn. Ook de hele omgeving, zoals waterdieptes, oeverbescherming, hoogtes van bruggen is ingericht op dit vaste peil. Aanpassing (bv. een meer flexibel peil) leidt tot kosten waar naar verwachting weinig baten tegenover staan. Het voorgestelde waterpeil in dit peilgebied blijft daarom -5,80 m NAP.

Figuur 4: Drooglegging peilgebied Schiebroek

Afwijkende peilen

Binnen dit gebied zijn drie afwijkende peilen aanwezig. Deze afwijkende peilen zijn GPA-1298, GPA-1299 & GPA-1300.

GPA-1298 is een kopersloot langs de HSL-lijn. Dit peil is afwijkend vanwege de waterkwaliteit. Vanuit de tunnel van de HSL-lijn wordt water opgepompt in de watergang, waarna het water kan overstorten via een stuw. Omdat het water koper bevat, kan dit door de stuw eerst bezinken in de sloot. Het waterpeil kan variëren, waardoor hier een flexibel peil gehanteerd wordt. Het waterpeil wordt flexibel –6,00 / -5,60 m NAP.

GPA-1299 is een kopersloot langs de HSL-lijn. Dit peil is afwijkend vanwege de waterkwaliteit. Vanuit de tunnel van de HSL-lijn wordt water opgepompt in de watergang, waarna het water kan overstorten via een stuw. Omdat het water koper bevat, kan dit door de stuw eerst bezinken in de sloot. Het waterpeil kan variëren, waardoor hier een flexibel peil gehanteerd wordt.

Aan de kopersloot grenst ook de Wilgenplas. De Wilgenplas is in het verleden een groot openluchtzwembad geweest. In 1960 werd de plas gesloten. Intussen heeft de plas vooral een recreatieve functie. Voor de Wilgenplas is overwogen om deze bij het grotere peilgebied GPG-1478 te voegen. De waterkwaliteit in de plas is op dit moment aanzienlijk beter dan het omliggende peilgebied. Hierom is besloten om de plas bij het afwijkende peil GPA-1299 te houden. Het waterpeil wordt flexibel –6,00 / -5,60 m NAP. Neerslag en verdamping is bepalend voor het peilverloop binnen die marge.

GPA-1300 is een onderbemaling van de gemeente Rotterdam in een laag deel van de polder, nabij de hoek Bovendijk – Fairoaksbaan. Deze peilafwijking was ook opgenomen in het peilbesluit uit 2008, met een laagste peil van NAP -6,30 m. Het lagere waterpeil is van belang voor de huidige functie. De onderbemaling voldoet niet aan de voorwaarden van HHSK uit de huidige beleidsregel voor afwijkende peilen. Met de gemeente Rotterdam zal onderzocht worden hoe en in welk tempo deze onderbemaling verkleind (waterstand verhoogd) kan worden, zonder onnodige schade of overlast te veroorzaken, zie maatregel 5.6. Vervolgens zal op basis van die inzichten vergunning worden verleend.

4.4. GPG-1479 – VTV Ons Genoegen

Vigerend waterpeil: -5,80 m NAP
Praktijk waterpeil: -5,95 m NAP
Nieuw waterpeil: -5,95 m NAP

Dit peilgebied bestaat voornamelijk uit de Volkstuinvereniging Ons Genoegen. Daarnaast valt een deel van de bebouwing van de Cornelis Reeuwijkbocht en een aantal panden langs de Hoge Limiet binnen dit peilgebied.

Peilafweging

In het vorige peilbesluit stond dit peilgebied niet ingetekend en was het op de kaart onderdeel van het grotere peilgebied Schiebroek). In de praktijk werd hier toen ook al een lager peil dan in het aangrenzende Schiebroek gehanteerd (-5,95 m NAP).
Dit peilgebied wordt bemalen door gemaal Hoge Limiet. Dit gemaal is in 2026 door HHSK in beheer overgenomen van de gemeente Rotterdam.

Momenteel is er voor dit peilgebied geen eenvoudige mogelijkheid om water in te laten. Om het peil hier te waarborgen wordt een onderzoeksmaatregel voorgesteld voor de aanleg van een inlaat, zie maatregel 5.1.

De vaste dam die als peilscheiding fungeert voor dit gebied is nog in beheer van de gemeente Rotterdam. Er wordt een maatregel opgenomen in dit peilbesluit om deze vaste dam over te nemen, zie maatregel 5.2.

Het waterpeil in dit gebied is vastgesteld voor de functie van de volkstuinvereniging en direct aangrenzende bebouwing. Er is geen aanleiding om hier het waterpeil aan te passen. Het peil blijft -5,95 m NAP.

4.5. GPG-1480 – Hoge limiet

Vigerend waterpeil: -6,20 m NAP
Praktijk waterpeil: -4,40 m NAP
Nieuw waterpeil: -4,40 m NAP

Dit peilgebied bestaat uit de watergang die langs de weg 'Hoge Limiet' loopt. De Hoge Limiet vormde historisch de grens tussen de polders Schiebroek en 110-Morgen.
De watergang ontvangt aan de zuidzijde water via een inlaatleiding vanuit de polder Berg en Broek, en watert aan de noordoostzijde af richting polder 110-Morgen.

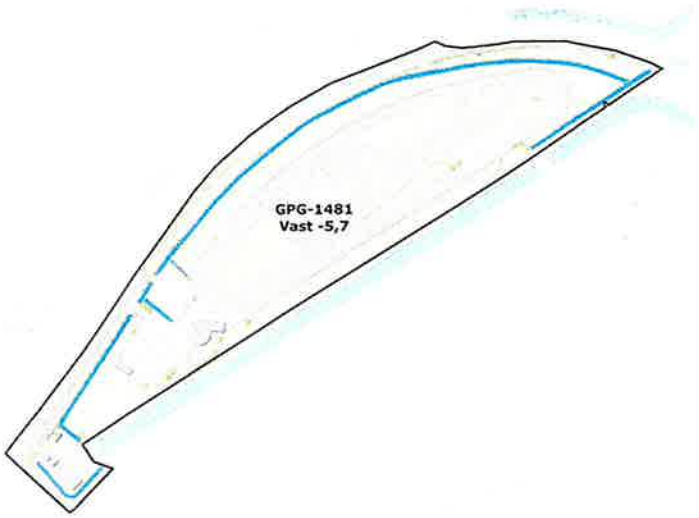
Binnen dit gebied is oude bebouwing aanwezig met houten paalfunderingen of funderingen op staal (niet op palen).

Peilafweging

In het vorige peilbesluit stond dit peilgebied als afwijkend peil benoemd, als onderdeel van het grotere peilgebied GPG-1483 (polder 110-morgen). In de praktijk werd hier toen ook al een waterstand van omstreeks -4,40 m gevoerd. Het waterpeil is hier onder meer van belang vanwege de kwetsbare funderingen in het gebied. Er is geen aanleiding om hier het waterpeil aan te passen. Het peil blijft -4,40 m NAP.

4.6. GPG-1481 – Sportpark Noordrand

Vigerend waterpeil: -5,80 m NAP
Praktijk waterpeil: -5,70 m NAP
Nieuw waterpeil:-5,70 m NAP

Dit peilgebied bevat het sportpark Noordrand. Dit sportpark wordt voor verschillende recreatiedoeleinden gebruikt. Daarnaast wordt via dit peilgebied water doorgelaten naar peilgebied GPG-1482 (Vliegveld oost). Dit water wordt ingelaten vanuit het aangrenzende beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Peilafweging

In het vorige peilbesluit stond dit peilgebied niet ingetekend en was het op de kaart onderdeel van het grotere peilgebied GPG-1478 (Schiebroek). In de praktijk werd hier toen al een ander peil gevoerd (-5,70 m NAP). Dit past bij de hoogteligging en het grondgebruik. Er is geen aanleiding om hier het waterpeil aan te passen. Het peil blijft -5,70 m NAP.

4.7. GPG-1482 – Vliegveld oost

Vigerend waterpeil: -6,30 m NAP
Praktijk waterpeil: -6,30 m NAP
Nieuw waterpeil: -6,30 m NAP

Dit peilgebied bestaat uit het oostelijk deel van de landingsbaan van Rotterdam The Hague Airport. Overtollig water wordt uitgemalen door twee gemalen. Het westelijk gemaal watert af naar de polder Zestienhoven, het oostelijk gemaal naar de polder Schiebroek. Daarom is het oostelijk deel nu opgenomen in dit peilbesluit, waar het voorheen onderdeel uitmaakte van peilbesluit polder Zestienhoven.

Het gemaal dat afwatert op de polder Schiebroek is niet in beheer van HHSK, hoewel het functioneren van andere peilgebieden kan beïnvloeden. Er wordt een onderzoeksmaatregel voorgesteld om in kaart te brengen of bediening en eigendom anders wordt dan de huidige situatie. Zie maatregel 5.3.

Peilafweging

Het waterpeil in dit gebied is ingericht ten behoeve van de functie van de luchthaven in dit gebied. Daarnaast ligt in het zuidoosten van dit gebied de Bovendijk als peilscheiding tussen de polder Zestienhoven en de polder Schiebroek.

Het waterpeil past bij de functie van het peilgebied. Er is geen aanleiding om het waterpeil in dit gebied aan te passen. Het voorgestelde waterpeil blijft -6,30 m NAP.

4.8. GPG-1483 – 110-Morgen

Vigerend waterpeil: -6,20 m NAP
Praktijk waterpeil: -6,20 m NAP
Nieuw waterpeil: -6,20 m NAP

Dit peilgebied bestaat uit de polder 110-morgen. Deze polder bestaat hoofdzakelijk uit stedelijk gebied. Daarnaast ligt het Argonautenpark binnen dit peilgebied. Overtollig water wordt door gemaal Jasonweg naar de polder Schiebroek afgevoerd.

Peilafweging

In dit peilgebied is afgewogen of het mogelijk is om tot een flexibel waterpeil te komen. Hoewel de infrastructuur dat in dit gebied toelaat is het niet effectief hier een flexibeler peil te voeren. Er is een sterke invloed van het kwelwater vanuit de polder Berg en Broek, waardoor een meer flexibel peil enkel geforceerd via bemaling zou worden bereikt.
Wij zien verder geen aanleiding om het waterpeil in dit gebied aan te passen. Het waterpeil blijft dus -6,20 m NAP.

Afwijkende peilen

Binnen dit gebied is één afwijkend peil aanwezig nabij de tennisbaan. Langs de tennisbaan ligt een watergang welke van belang is voor de afwatering van het terrein. Deze watergang beschikt niet over een voeding. De watergang wordt dus alleen door regenwater gevoed. Hierdoor kan de watergang in droge perioden uitzakken. Bij waterstanden hoger dan NAP -5,97 watert de watergang af naar het watersysteem van 110-Morgen. Er is geen reden om hier een ander waterpeil voor te stellen. Het waterpeil voor de peilafwijking is –5,97 / -6,37 m NAP.

4.9 GPG-1484 – Hermespad

Vigerend waterpeil: -6,20 m NAP
Praktijk waterpeil: -5,85 m NAP
Nieuw waterpeil: -5,85 m NAP

Dit peilgebied bestaat uit een watergang langs het Hermespad in de wijk 110-morgen. Deze watergang wordt op een hoger waterpeil gehouden dan het water in de polder 110-morgen, door inlaat van water vanuit de aangrenzende Polder Bleiswijk. Ook wordt via dit gebied water doorgelaten naar de polder 110-morgen.

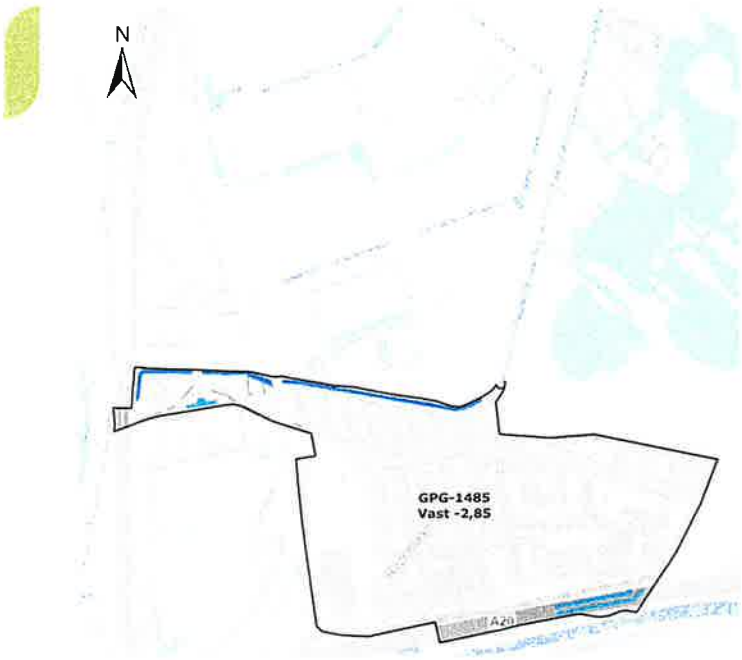
De afwaterende stuw is nog in beheer van de gemeente Rotterdam. Omdat het beheer wordt overgenomen moet ook deze stuw worden overgenomen. Hiervoor is een maatregel opgenomen in het peilbesluit, zie maatregel 5.4.

Peilafweging

Het waterpeil in dit gebied ligt hoger dan de polder 110-morgen vanwege de hogere ligging van het maaiveld ten oosten van de watergang en de oudere bebouwing aan de Grindweg. In het vorige peilbesluit stond dit gebied benoemd als 'afwijkend peil', als onderdeel van het peilgebied (110-morgen). Toen werd in praktijk al het hogere waterpeil van NAP -5,85 m gevoerd.

Er is geen aanleiding om het waterpeil in deze watergang aan te passen. Aanpassing geeft risico's voor de aanwezige bebouwing. Het waterpeil blijft dus -5,85 m NAP.

4.10 GPG-1485 – Kleiwegkwartier

Vigerend waterpeil: -2,85 m NAP
Praktijk waterpeil: -2,85 m NAP
Nieuw waterpeil: -2,85 m NAP

Dit peilgebied bestaat uit de Erasmussingel in het noorden van het Kleiwegkwartier met nog een aantal kleinere watergangen die via ondergrondse duikers in verbinding staan met elkaar of de singel.

Het Kleiwegkwartier is dicht bebouwd en kent weinig oppervlaktewater. Regenwater komt grotendeels in de riolering. In toenemende mate wordt in deze wijk oppervlak afgekoppeld van het gemengde riool, en komt daarmee een deel van het gevallen regenwater via bv. water passerende verharding uiteindelijk in de Erasmussingel.
Ook is de Erasmussingel van belang voor een deel van het Kleiwegkwartier vanwege de aanwezigheid van een drainage-infiltratiesysteem met een pomp, waarmee actief de grondwaterstand wordt beheerd ten behoeve van de houten funderingen. Bij waterbehoefte wordt water vanuit de Erasmussingel in de leidingen van het drainage-infiltratiesysteem gepompt, om de grondwaterstand meer stabiel (in droge tijden hoger) te houden. De instelling van de pomp

Sinds het vorige peilbesluit is de duiker onder de Ringdijk, die de Erasmussingel met de Bergse Plassen verbond, dichtgezet met een schot om de waterkwaliteit in de Bergse Plassen te verbeteren. Hierdoor is er geen open verbinding meer tussen deze twee watersystemen, hoewel de waterstand vrijwel gelijk is. De afvoerrichting van de Erasmussingel is daardoor westwaarts gericht, richting het Melanchtonpark.

De grondslag in dit gebied is voornamelijk veen. Een uitzondering hierop is de Kleiweg die ligt op een lange kleistrook. Vanwege deze grondslag is de invloed van de Erasmussingel op het grondwater ten zuiden van de Kleiweg zeer beperkt.

De drooglegging langs de Erasmussingel is op sommige plekken zeer beperkt (0-30 centimeter), zie figuur 5.

Lokale vraagstukken

In dit gebied is sprake van tegenstrijdige belangen door lokale vraagstukken:

- Funderingsproblematiek (grondwateronderlast)
- Wateroverlast
- Waterkwaliteit

Funderingsproblematiek
De stedelijke bebouwing in dit gebied is grotendeels gebouwd in de periode tussen 1911 en 1950. Daardoor heeft de meeste bebouwing een fundering met houten palen of geen paalfundering (op staal). Deze funderingen zijn zeer gevoelig voor paalrot of andere vormen van funderingsschade door een lage grondwaterstand. De funderingen in het gebied zijn gebaat bij hoge stabiele grondwaterstand om eventuele schade te voorkomen.

De grondwaterstand is afhankelijk van diverse variabelen.

- Weersinvloeden.
- Oppervlaktewaterstand
- De afstand van percelen tot oppervlaktewater (Deze is in het Kleiwegkwartier veelal groot);
- Landgebruik;
- Ondergrondse infrastructuur, zoals riolering en drainage;

In dit gebied zijn enkele drainage-infiltratiestelsels aanwezig, waarmee de grondwaterstand via een pomp en leidingen actief wordt gestuurd. Dat heeft in deze wijk met weinig oppervlaktewater meer invloed op de grondwaterstand dan de waterstand van het oppervlaktewater.

Wateroverlast

In de meest recente watersysteemanalyse voor de Erasmussingel is naar voren gekomen dat bepaalde gebieden direct ten zuiden van de singel niet voldoen aan de provinciale normering voor wateroverlast. Dit betekent dat een aantal woningen aan de Diamantweg schade door overstroming kunnen ondervinden door peilstijgingen vanuit de singel bij hevige neerslag. Gemeente Rotterdam en HHSK onderzoeken oplossingsrichtingen voor dit knelpunt.

Figuur 5: Drooglegging peilgebied Kleiwegkwartier

Waterkwaliteit
Rondom de Erasmussingel wordt soms overlast ervaren vanwege een slechte waterkwaliteit. De Erasmussingel is sinds de afsluiting van de duiker onder de Ringdijk vrij geïsoleerd en vindt er weinig stroming plaats.

Peilafweging

De hierboven besproken problematiek kan niet allemaal worden opgelost met één bepaalde aanpassing van het waterpeil.

Een oplossing voor het wateroverlastvraagstuk zou kunnen zijn om het waterpeil te verlagen. Echter, vanwege de vele kwetsbare funderingen in de wijk is dit onwenselijk aangezien dit voor funderingsschade kan zorgen.

In 2016 hebben HHSK, gemeente Rotterdam en de bewonersorganisaties InHillegersberg en Kleiwegkwartier een aantal afspraken gemaakt i.v.m. het grote aantal kwetsbare funderingen in de wijk. Een van de afspraken betreft het peilbeheer: *'het hoogheemraadschap betrekt in de afweging van belangen bij het opstellen van het nieuwe peilbesluit Hillegersberg/Schiebroek (2018) het belang van de houten funderingen in relatie tot grondwateronderlast en overweegt daarbij de mogelijkheid van verhoging van het waterpeil met 5 cm.'*

Dit is in dezelfde periode nader onderzocht (RHDHV, 2016[3]). In dit onderzoek is geconcludeerd dat een integrale peilopzet met 5 cm in het gehele peilgebied door de geringe directe relatie tussen het peil van het oppervlaktewater en het peil van het grondwater vrijwel geen oplossing zou bieden voor de grondwateronderlast en het droogvallen van de houten funderingen. Bovendien was een peilverhoging tegenstrijdig met andere belangen. Daarentegen werd aanbevolen om de mogelijkheden van lokale peilopzet in samenhang met infiltratie nader te beoordelen.

Uiteindelijk is in 2018 door HHSK besloten het peilbesluit niet te herzien. Het voorliggend peilbesluit is zodoende de eerste peilbesluitherziening sinds de afspraken uit 2016.

De conclusies uit RHDHV 2016 blijven anno 2026 nog altijd van kracht. Verhoging van het waterpeil t.b.v. de grondwaterstanden werkt vooral door in de directe omgeving van het oppervlaktewater, en dempt op enige afstand al snel uit. In het vervolgonderzoek Witteveen+Bos (2017)[4], is specifiek een peilverhoging van de Erasmussingel onderzocht. In deze rapportage wordt peilverhoging van deze singel eventueel als kansrijk beschouwd indien een stelsel van infiltratieleidingen in de wijk wordt aangelegd.

Sinds 2016 zijn er stelsels van leidingen in de wijk aangelegd. Door het inpompen van oppervlaktewaterwater bij een bepaald niveau, blijft er water in deze leidingen. Deze oplossing leidt, in tegenstelling tot structurele singelpeilverhoging, niet tot vergroting van wateroverlastrisico's voor de panden in de nabijheid van de singel.

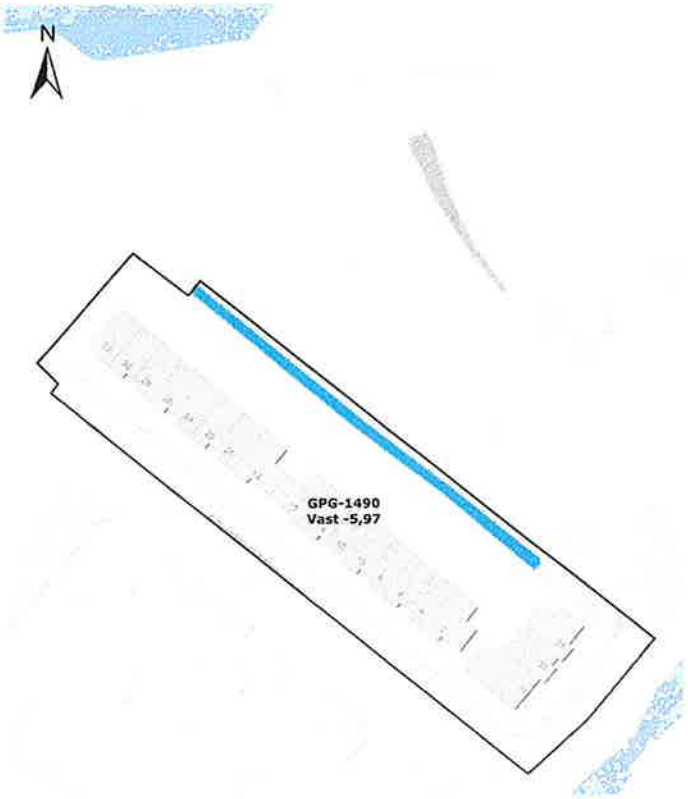
Eventuele peilopzet in de Erasmussingel is met de situatie van nu geen doelmatige oplossingsrichting voor het voorkomen van funderingsschade in deze wijken, temeer omdat dit de kansen op wateroverlast bij hevige neerslag en daarmee de al bestaande wateroverlastopgave zou vergroten.

Al deze factoren overwegende, is een wijziging van het waterpeil niet wenselijk. Het waterpeil blijft gelijk aan dat in het vorige peilbesluit en de huidige praktijk, namelijk -2,85 m NAP.

[3] Onderzoek effect peilopzet Oud-Hillegersberg, Royal Haskoning DHV, 2016
[4] Haalbaarheid lokale peilopzet in Polder Berg en Broek, Witteveen+Bos, 2017

4.11 GPG-1490 Ghisebrecht Bokellaan

Vigerend waterpeil: -2,85 m NAP
Praktijk waterpeil: -5,97 m NAP
Nieuw waterpeil: -5,97 m NAP

Dit peilgebied bestaat slechts uit één watergang langs de Ghisebrecht Bokellaan. Deze laan ligt op de grens tussen het 'hoge' Hillegersberg en de lagere polder 110-Morgen. Het peilgebied wordt gevoed door regenwater en kwelwater. Er is geen mogelijkheid om in het peilgebied water in te laten. Het peilgebied watert via een buisverbinding af op peilgebied GPG-1483 110 Morgen.

In het vorige peilbesluit was dit peilgebied niet opgenomen. Het gebied wordt beoordeeld als peilgebied in lijn met de richtlijnen uit het beleid van HHSK.

Binnen het peilgebied is een stuw aanwezig, welke niet in eigendom is van HHSK. Voorgesteld wordt om deze stuw in beheer van de huidige beheerder (gemeente Rotterdam) over te nemen, zie maatregel 5.5.

Binnen het peilgebied zijn woningen met houten paalfunderingen aanwezig. Omdat de bestaande situatie al lang zo is en HHSK terughoudend is met peilaanpassingen in gebied met kwetsbare funderingen, wordt voorgesteld de waterstand ongewijzigd te laten. De voorgestelde waterstand blijft dus -5,97 m NAP.

4.12. Beheermarge

De waterpeilen zoals omschreven in de voorgaande paragrafen, zijn de waterpeilen die worden gehandhaafd binnen dit peilbesluit. Deze waterpeilen gelden onder normale omstandigheden. Fluctuaties als gevolg van aan- en afvoer van water, weersomstandigheden zoals hevige regenval en opwaaiing kunnen voorkomen. Bij het peilbeheer wordt ernaar gestreefd dat het in het peilbesluit vastgelegde waterpeil als gemiddelde van deze fluctuaties wordt bereikt. De grootte van de marges is afhankelijk van de kenmerken van het peilgebied. Belangrijke aspecten hierbij zijn de grootte van het peilgebied, de locatie van een gemaal (met aan- en afslagpeil) en de locatie en kenmerken van stuwen en inlaten. Daarnaast spelen ook de afmetingen en de begroeiing van de (hoofd)watergangen met de daarin aanwezige duikers en bruggen een rol.

4.13. Schouwpeil

Tegelijkertijd met de vaststelling van de waterpeilen, worden met het peilbesluit ook de schouwpeilen vastgesteld. Het schouwpeil is het referentieniveau voor de controle van de waterdiepte van (hoofd)watergangen, onderhoud en vergunningen.

In de peilgebieden waar een vast waterpeil wordt vastgelegd, is het schouwpeil gelijk aan het peilbesluitpeil. In de peilgebieden waar een flexibel waterpeil wordt vastgelegd, is het schouwpeil gelijk aan de ondergrens van de bandbreedte.
Uitzondering hierop is de Snoekenpaaiplaats (GPG-1477). Omdat deze een deel van het jaar in open verbinding staat met de Bergse Plassen, is het waterpeil van de plas ook het schouwpeil.

4.14. Effecten peilvoorstellen

In deze paragraaf worden de effecten van eventuele veranderingen van het peilbesluit beschreven.

Watersysteem en peilgebieden
In vergelijking met het vorige peilbesluit is er een toename van het aantal peilgebieden. Dit komt door een beter inzicht van de situatie zoals die buiten daadwerkelijk is.

Peilbeheer
Omdat er van peilverandering in de praktijk geen sprake is, zijn er geen effecten op de uitvoering van het peilbeheer.

Waterkwaliteit
De waterkwaliteitsproblemen in een aantal peilgebieden kunnen niet met een aanpassing van het waterpeil worden verbeterd. Omdat er niks is veranderd in het waterpeil in de praktijk, is er geen verbetering of verslechtering van de waterkwaliteit.

Archeologie
Er zijn geen verwachte effecten op de archeologische en cultuurhistorische waarden in het gebied.

Waterkeringen
Er zijn geen verwachte effecten op de waterkeringen door instelling van dit peilbesluit.

Wateroverlast
Bij de meest recente toetsing voldeed het grootste gedeelte van het gebied aan de normen voor wateroverlast.
Er zijn individuele laaggelegen panden die een verhoogd risico op wateroverlast hebben, zowel in de nabijheid van de Bergse Plassen als ten zuiden van de Erasmussingel. Een structurele waterpeilverlaging voor een heel peilgebied is niet persé een doelmatige oplossing voor deze lokale situaties. Of en hoe risico's op wateroverlast voor deze panden kunnen worden verkleind, wordt door HHSK nader onderzocht. Het leidt niet tot andere keuzes in dit peilbesluit.

In de stedelijke peilgebieden blijft de drooglegging ongewijzigd. Op de lange termijn kunnen het maaiveld en sommige bebouwing wel iets dalen en de drooglegging iets afnemen. Dit zou op de lange termijn een negatief effect kunnen hebben op de kans op wateroverlast. Ook kan zwaardere regenval als gevolg van klimaatontwikkeling de kans op wateroverlast vergroten. Daarom worden de toetsingen aan wateroverlast herhaald, op basis van voortschrijdend inzicht.

Grondwater
Omdat er geen wijzigingen zijn van het oppervlaktewaterpeil, is er geen effect verwacht op de grondwaterstanden. In een aantal peilgebieden worden er grondwaterproblemen ervaren. De oplossingen voor deze wateroverlast en -onderlast moeten met name worden gezocht in het realiseren van betere infiltratievoorzieningen of actieve grondwaterdrainage. Vanwege de tegengestelde belangen in deze (voornamelijk) stedelijke gebieden en de beperkte invloed van oppervlaktewater op het grondwater is dit veelal een meer passende oplossing dan aanpassing van het oppervlaktewaterpeil.

Beheer en onderhoud
Er zijn geen verwachte effecten op het beheer en onderhoud door instelling van dit peilbesluit.

5 Maatregelen

Er zijn in deze toelichting enkele maatregelen beschreven. Deze zijn niet nodig om de genoemde waterpeilen in te stellen, maar dragen wel bij aan een minder kwetsbare uitvoering van het peilbeheer.
In dit hoofdstuk worden de maatregelen toegelicht.

5.1 Onderzoeksmaatregel aanleg inlaat GPG-1479 (VTV Ons Genoegen)

In dit peilgebied is er momenteel geen goede mogelijkheid om water in te laten. Er ligt nog een oude inlaat op het terrein welke is afgesloten. Er moet onderzocht worden of de oude inlaat hersteld kan worden, of dat een andere oplossing logischer is. Na dit onderzoek moet de inlaat gerealiseerd worden.

5.2 Overname vaste dam KVD-1494

Dit gebied is van peilafwijking naar peilgebied gegaan, waardoor HHSK het waterbeheer overneemt van de gemeente Rotterdam. Het gemaal dat dit gebied voedt is al overgenomen, maar de vaste dam is nog in beheer van de gemeente Rotterdam. Omdat HHSK het beheer overneemt is het wenselijk om de bijbehorende relevante kunstwerken over te nemen, dus ook deze vaste dam.

5.3 Onderzoeksmaatregel gemaal Luchthaven II

Momenteel is het gemaal op de luchthaven niet in eigendom van HHSK. HHSK heeft als peilbeheerder het voornemen om de bijbehorende relevante kunstwerken over te nemen. Voor dit gemaal ligt er ook een relatie met het andere gemaal op de luchthaven, dat afwatert naar polder Zestienhoven.
Daarom wordt voorgesteld om te onderzoeken wat de gewenste eigendom- en beheersituatie van deze gemalen is, en zo nodig te concretiseren in afspraken.

5.4 Overname stuw peilgebied GPG-1484

Dit peilgebied wordt door HHSK in beheer overgenomen, waar de afwaterende stuw tot nu toe in beheer was bij de gemeente Rotterdam. Omdat HHSK het beheer overneemt is het wenselijk om de bijbehorende relevante kunstwerken over te nemen. Het gaat hier om de afwaterende stuw van het peilgebied.

5.5 Overname stuw peilgebied GPG-1490 Ghisebrecht Bokellaan

Dit peilgebied wordt door HHSK in beheer overgenomen, waar de afwaterende stuw tot nu toe in beheer was bij de gemeente Rotterdam. Omdat HHSK het beheer overneemt is het wenselijk om de bijbehorende relevante kunstwerken over te nemen. Het gaat hier om de afwaterende stuw van het peilgebied.

5.6 Reduceren onderbemaling GPA-1300 Bovendijk

In een gebied nabij de Bovendijk wordt via een apart gemaaltje een lagere waterstand gehanteerd (onderbemaling), zoals beschreven in paragraaf 4.3. Deze situatie voldoet

niet aan het huidige beleid voor HHSK. HHSK zal met de vergunninghouder (gemeente Rotterdam) onderzoeken hoe dit te veranderen, met als doel het peilverschil tussen de bemaling en de omliggende wijk Schiebroek te verkleinen zonder onnodige schade te veroorzaken.

6. Evaluatie

6.1. Evaluatie van het peilbeheer

We evalueren jaarlijks het gevoerde peilbeheer in het beheergebied van het hoogheemraadschap. Dat gebeurt primair op basis van metingen.
De metingen zijn voor eenieder zichtbaar op
https://www.schielandendekrimpenerwaard.nl/kaart/ActueleMetingen

Een groot deel van de meetpunten is automatisch, en registreert continu het waterpeil. Op deze locaties is ook een ter plaatste afleesbare peilschaal afwezig.
Met deze meetgegevens evalueren we jaarlijks het gevoerde beheer. Daarbij ligt de nadruk op afwijkingen (zowel hogere als lagere waterpeilen). Van deze afwijkingen bepalen we of er verbetering mogelijk is, in beheer, onderhoud of dat er aanleiding is om het peilbesluit te herzien.

Meer lokale situaties, zoals een melding van een ongebruikelijk hoog waterpeil evalueren we op de korte termijn op basis van onze procedures voor meldingen.

6.2. Evaluatie peilbesluit

Dit peilbesluit geldt voor onbepaalde tijd. Met enige regelmaat (tenminste eens per vier jaar) beoordeelt HHSK de actualisatie van peilbesluiten. Dit gebeurt op basis van:

- De resultaten van de jaarlijkse evaluaties van metingen
- Kennis uit onderzoeken en metingen die een relatie hebben met de peilbesluitkeuzes, zoals inzicht in de opgetreden en verwachte bodemdaling
- Ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen in het gebied

Op basis van één of meer van deze aspecten kan HHSK overgaan tot actualisatie van het peilbesluit.

Bijlage – participatieproces

Bij de totstandkoming van dit ontwerp peilbesluit zijn inwoners en grondgebruikers in het plangebied via lokale gedrukte media en sociale media geïnformeerd en uitgenodigd om hun inbreng te geven. Ook zijn bij HHSK bekende bewonersverengingen in het gebied aangeschreven.

Ten behoeve van het participatieproces zijn drie informatiebijeenkomsten gehouden binnen het plangebied. Deze zijn gehouden op 24 februari, 26 februari en 3 maart 2026. In totaal hebben zo'n 30 personen één van deze bijeenkomst bezocht.

Ook hebben verschillende personen en organisaties via e-mail inbreng geleverd, en heeft afstemming plaatsgevonden met de gemeente Rotterdam.

Belanghebbenden in een gebied waar een wijzing plaatsvindt, ook in het geval van administratieve wijzigingen, zijn via een brief of persoonlijk benaderd. Dit betreft de aanwonenden aan de Ghisebrecht Bokellaan en de partijen die beheerder zijn van een gebied dat is aangemerkt als 'afwijkend peil'.

In het participatieproces is onder meer het volgende ingebracht dat een relatie heeft met het peilbeheer:

- Het huidige waterpeil is niet afgestemd op de aanleghoogte van de funderingen circa een eeuw geleden
- Wat is de status van de eerdere aanbevelingen op de waterstand te verhogen t.b.v. funderingen?
- Zorgen over toenemende wateroverlast doordat eigendommen zakken en de waterstand gelijk blijft.
- Vragen hoe het belang van wonen gewogen wordt t.o.v. andere belangen.
- Peilverhoging van de Erasmussingel zou ook goed zijn voor het actief grondwaterbeheer, omdat de pomp dan minder vaak aan hoeft.
- De discussie over grondwaterbeheer via pompen en leidingen, een hoger oppervlaktewaterpeil of een combinatie loopt al lang. Duidelijkheid hierover voor de langere termijn is nodig.

Ook zijn diverse vragen gesteld over en opmerkingen gemaakt over het waterbeheer, die niet direct een relatie hebben met het peilbeheer. Denk bijvoorbeeld aan onderhoud van het water, blauwalgoverlast, grondwaterbemaling bij een bouwput, status van de waterkwaliteitsverbetering van de Bergse Plassen. Deze vragen zijn ter plaatse beantwoord of doorgeleid naar de juiste personen, en hebben geen invloed op dit peilbesluit.